

Privaatrechtelijke pensioenregelingen

Beëindiging versus wijziging van een pensioenregeling

Pensioenbrief 2017/66

Fusie leidt tot geschil over toekomstige indexatie. Beslissend is of de pensioenregeling wijzigt of beëindigt. Het hof oordeelt dat geen sprake is van een wijziging.

VBW (de verdwijnende werkgever) had haar pensioenregeling ondergebracht bij Nationale-Nederlanden (NN). De indexatieregeling was voorwaardelijk, namelijk afhankelijk van de beschikbare middelen in het indexatiedepot. Dat depot werd mede gevoed door de kortingen die VBW van NN kreeg op de reguliere pensioenpremies. In verband met de fusie had VBW NN verzocht het verzekeringscontract tussentijds te beëindigen en wel per de fusiedatum. NN stemde daarmee in. Dat einde had gevolgen voor de VBW-indexatieregeling en dus voor de gepensioneerde. Het pensioenreglement bepaalde namelijk het volgende:

“Deze toeslagenregeling eindigt van rechtswege per de dag [...] met ingang waarvan de met Nationale Nederlanden gesloten pensioenovereenkomst [bedoeld is het verzekeringscontract, toev. TH] niet langer, ook niet in gewijzigde vorm, wordt voortgezet [...]

Bij beëindiging van de toeslagenregeling zal het dan op de depotrekening aanwezige saldo worden aangewend om de pensioenen [...] terstond te verhogen [...].”

Door het einde van het verzekeringscontract eindigde dus ook het depot en daarmee verdween voor de gepensioneerde ieder uitzicht op indexatie nadien. Dat verlies gold niet voor de twee à drie werknemers van VBW. Zij gingen namelijk over naar de (toen al bestaande) pensioenregeling van Bouwend Nederland, waarin een voorwaardelijke indexatieregeling was opgenomen. Deze pensioenregeling werd ook uitgevoerd door NN.

De gepensioneerde ageert tegen deze gang van zaken bij het Hof Den Haag. Hij stelt onder andere dat de *beëindiging* van het verzekeringscontract door VBW feitelijk een *wijziging* van zijn pensioenregeling behelst (dus van zijn pensioenovereenkomst met VBW). Door de beëindiging vindt er immers geen indexatie meer plaats. Voor het wijzigen moet een werkgever een zwaarwichtig belang hebben.

Het hof gaat hier niet in mee. Het oordeelt – kort gezegd – dat het einde van de indexatieregeling veeleer het gevolg is van de in de indexatieregeling opgenomen exit-bepaling, dan van gebruikmaking van een wijzigingsbeding. De gedachte daarbij lijkt te zijn dat nu (de mogelijkheid van) beëindiging van het verzekeringscontract – en de gevolgen daarvan voor de indexatieregeling – expliciet zijn opgenomen in het pensioenreglement, het eindigen als zodanig geen *wijziging* is, maar eerder het uitvoeren van al bestaande afspraken.

NB

De scheidslijn tussen het opzeggen van het verzekeringscontract (of: uitvoeringsovereenkomst) en het daarmee feitelijk inhoudelijk wijzigen van de pensioenovereenkomst is dun. Het opzeggen door de werkgever heeft vrijwel altijd gevolgen voor de indexatieafspraken tussen werkgever en werknemer. Zo kan de indexatiefinanciering verdampen, of de indexatiemaatstaf wijzigen. Het opzeggen gebeurt dikwijls zonder instemming van de werknemers. Werknemers proberen daar soms iets tegen te doen.

Deze uitspraak inzake Bouwend NL is daar een voorbeeld van. Een ander voorbeeld (met overigens een tegenovergesteld resultaat) is een uitspraak van vorig jaar tegen werkgever Euronext. Toen waren de pensioengerechtigden wel succesvol (Ktr. Amsterdam 24 juni 2016, ECLI:NL:RBAMS:2016:6742, www.bit.ly/2wDvR4B). Euronext had de uitvoeringsovereenkomst met haar ondernemingspensioenfonds opgezegd. Daardoor verdween elk indexatieperspectief. Dit, terwijl de pensioenafspraken tussen Euronext en haar gepensioneerden inhielden dat dat perspectief er wel zou zijn. De rechter oordeelde dientengevolge dat Euronext weliswaar bevoegd was de uitvoeringsovereenkomst op te zeggen, maar dat zij daarbij wel rekening moet houden met de door haar gesloten pensioenovereenkomsten en met de belangen van haar voormalige werknemers. De reden dat Euronext een tik kreeg en Bouwend NL niet, heeft alles te maken met hoe de pensioenafspraken exact luiden. Bouwend NL kon staande houden dat zij niet wijzigde, maar slechts uitvoerde van wat al overeengekomen was. Euronext kon dat niet. In haar pensioenafspraken stond immers dát er een indexatieperspectief was, en niet ook nog dat die zou verdwijnen na opzegging van de uitvoeringsovereenkomst.

(Hof Den Haag 5 september 2017, ECLI:NL:GHDHA:2017:2478)

Mr. T. Huijg

Wetsvoorstel waardeoverdracht klein pensioen naar Tweede Kamer

Pensioenbrief 2017/67

Tussentijdse afkoop kleine pensioenen komt te vervallen.

Eind augustus werd het wetsvoorstel waardeoverdracht klein pensioen naar de Tweede Kamer gestuurd. Daarmee wordt automatische waardeoverdracht mogelijk van kleine pensioenen die nu nog in veel gevallen afgekocht worden, wanneer de periode van twee jaar na beëindiging van de deelnemer verstreken is. De bedoeling hiervan is dat deze kleine pensioenen samengevoegd worden tot een groter pensioen, zodat de pensioenbestemming behouden blijft. Het recht op tussentijdse afkoop van kleine